

Statoil trýr uppá Føroyar

Norski oljursin Statoil hevur gjørt av at flyta virksemi sítt í Føroyum úr London til Stavanger. Hetta verður gjørt fyri at styrkja arbeidsbólkin, sum tekur sær av leitingini við Føroyar við eitt nú at kunna brúka ta stóru ekspertisu í djúpvatnsleiting, ið finst í Noregi

OLJUMESSA
Jan Müller úr Stavanger

Ein av fremstu og størstu lutakarunum á altjóða oljumessuni í Stavanger, ONS, í hesum døgum er risastóra norska oljufelagið Statoil. Við sínum stóra bási bjóðar Statoil teimum nærum 30.000 vitjandi at fáa innlit í arbeiðið hjá felagnum heima sum burturi. Og við burturi skilst eisini Føroyaøkið, tó so, at leiðslan í Statoil hevur júst tikið

Yngve Vassmyr er útbúgvinn jarðfrøðingur. Hann lærði í Tromsø og byrjaði hjá Statoil í 1985 og hevur serliga arbeitt við leiting. Hann hevur havt ábyrgdina av leiting í sokallaðum frontierøkjum í Noregi tvs. uttanfyri tey kendu oljuøkini. Tað var hann, sum fann stóra Nornefeltið í 1990. Nú skal hann standa fyri leitingini í Europa og harvið eisini í Føroyaøkinum.

Mynd Jan Müller

eina avgerð, sum hevur við sær, at leitingin eftir olju og gassi við Føroyar, nú verður størri partur av tí norska gerandisdegnum. Avgjørt er

nevnliga at broyta bygnaðin í Statoil, soleiðis, at ábyrgdin av Føroyaøkinum nú verður flutt úr London til Stavanger. Hetta merkir í veruleikanum, at nógv størri ressursir og ekspertisa verður lögð í leitingina á Føroyaøkinum. Við at brúka Stavanger sum framtíðar miðdepil fyri leiting eftir olju og gassi við Føroyar ætlar Statoil nevnliga at gera tað ítarsta fyri at fáa optimalt burtur úr síni vitan og fólki. Hetta vil siga, at felagið ætlar sær ikki at minka um sítt virksemi í Føroyum, men heldur tvørturímóti. Turri brunnurin, sum Statoil boraði í fjør hevur so avgjørt ikki tikið trúna frá nýggja stjóranum hjá felagnum fyri allari leiting í Europa, Yngve Vassmyr.

Yngve Vassmyr er settur til at standa fyri nýggju deildini hjá Statoil, sum fevnir um alt Europa og sum kemur at hava sæti í Stavanger, undir heitinum »Global Exploration, Europe«.

Nú um dagarnar var hann saman við Arnt-Eirik Rønnes, sum skal hava ábyrgdina av tí jarðfrøðiliga partinum av leitingini við Føroyar, á vitjan í Oljumálaráðnum. Har greiddu teir frá broytingini í bygnaðinum hjá felagnum, og hvørja ávirkan hetta fer at hava á kanningarnar og leitingina við Føroyar.

Djúpvatnsroyndir samskipast

Yngve Vassmyr sigur, at teir undir nýggju deildini fyri Europa hava sett á stovn eina djúpvatnsdeild, sum fevnir um alt økið frá Írlandi og heilt norður til Barentshavið, og har er Føroyaøkið eisini ein partur.

Yngve sigur víðari, at teir við hesum stigi hava betri møguleika at gera brúk av vitan teir hava á djúpum vatni út fyri Noreg, soleiðis at henda vitanin kann hjálpa til í leitingini eftir olju og gassi á djúpum vatni við Føroyar. Seinastu mánaðirnar hevur verið arbeitt við at flyta umsitingina av Føroyaøkinum úr London til Stavanger. Nú er hon so komin uppá pláss.

Vaksnið verður hervið munandi um tann tekniska partin av leitingini við Føroyar í og við at bólkurin, sum herftir fer at arbeiða við Føroyaøkinum kann gera brúk av allari ekspertisuni, sum finst í Noregi, bæði í Stavanger og Trondheimi. Við í arbeidsbólkinum, sum er settur í Stavanger at arbeiða við Føroyum er eisini føroyski jarðfrøðingurin Ragnar Poulsen, sum hevur arbeitt í London. Hann byrjaði í norska oljubýnum 1. august.

Nýggi leiðarin hjá Statoil fyri leiting í Europa sigur seg vera sera fegnan um tað fundið, sum varð gjørt við Føroyar í fjør. Hann viðgongur, at teirra egni brunnur var turrur. Men staðfestir samtíðis, at tað at

Hess hevur funnið olju og gass er eitt gott grundarlag at arbeiða víðari út frá hjá øllum, sum leita í føroyskum øki. – So við at arbeiða víðari við tí kunnleika vit hava bygt upp í London og leggja aftrat kunnleika og ekspertisu í Stavanger halda vit, at tað kann hjálpa okkum at finna boristøð, sum kunnu verða aktuelt at bora í í framtíðini. Og við hesum útviklingi er eyðsæð, at vit ætla ikki at minka um virksemið við Føroyar. Vit siggja framvegis møguleikan at gera lønandi fund her.

Yngve Vassmyr heldur fyri, at teir hava fingið til vege stóra vitan og ekspertisu í leiting á djúpum vatni ikki minst longur norðuri, og tað er hesa vitan teir nú vilja brúka í royndunum at finna olju við Føroyar eisini. Eitt nú hava teir somu avjórðingar við basalti á norska øki sum tað teir arbeiða við at finna svar uppá í Føroyum. Her kann tí bliva talan um duplutan vinning – at fáa eina synergieffekt. Tvs. at kanningarnar í báðum økjum stuðla upp undir hvørja aðra.

Kanningar av basalti við Føroyar hava nevnliga eisini stóran týðning fyri leiting í norska øki við basalti. Eisini kunnu ávís leitimodelldi á føroyskum øki verða áhugaverd at royna í norska umráði. So her er avgjørt ein veksulvirkningur við tí kunnleikaflutningi man ger frá einum øki til eitt annað.

Yngve Vassmyr hevur

ikkil verið í Føroyum áður. Ein roynd varð gjord í fjør, men ringa veðrið forðaði honum at lenda. Nú hann hevur vitjað er hann sera fegin um at hava møtt umboðum fyri føroyskar myndugleikar og at hava sæð landið.

Statoil hevur gjørt væl av seismiskum kanningum. Teir fara at leggja stóra orku í at fáa tilfarið tulkað skjótast, soleiðis at teir kunnu seta út í kortið, hvar tann brunnurin, sum teir hava bundið seg at bora, skal vera.

Tað verður eisini arbeitt við at fáa tilfar til vege, sum kann vera við til at avgera, hvar og um Statoil skal bora ein brunni í sínum 9-ára loyvi. Statoil tørvar fleiri upplýsingar til at kunna gera av, um teir skulu bora í 9-ára loyvinum. Treytin fyri hesum loyvinum er tann, at tú eftir nøkur ár við kanningum skal taka støðu til, um tú vil bora ein brunni og harvið varðveita lisensin. Verður borað har, so verður tað ein brunni í basaltøki.

Yngve Vassmyr útløkar ikki, at Statoil borar sín seinna brunni í sínum seks ára loyvi í 2003, men mest sannlíkt er, at teir bora í 2004. Teimum tørvar at fáa upplýsingar yvir aðrar brunnar umframt at gera meiri seismiskt arbeiði. – Royndirnar frá norska landgrunninum siga okkum, at vit hava brúk fyri meira tíð til at kunna gera økið meira búgvíð.

Tað er í sær sjálvum sera positivt, at tað er staðfest,

Dialogur millum olju og fisk stóran týðning

OLJUMESSA
Jan Müller úr Stavanger

Hvat heldur nýggi leiðarin hjá Statoil fyri leiting í Europa, Yngve Vassmyr um avbjórðingarnar ein stór oljuvinna geva einum einum lítlum samfelag sum tað føroyska, nú hann hevur havt høvi at vitja í Føroyum fyri fyrstu ferð!

– Tað er altumráðandi at fáa ein skilagóðan dialog millum oljuvinnuna og fiskivinnuna. Her hava vit sum oljufelag eina stóra ábyrgd at tryggja eitt framhaldandi reint umhvørvi við at forða fyri dálking ol. Yngve Vassmyr dylur ikki fyri, at í einum lítlum samfelag sum tí føroyska kann tað gerast hørð kapping um arbeiðsplássini, tá olju-

vinnan ger innrás, og tí er dialogurin millum hesar báðar vinnur so týðningarmikil.

– Nú hava vit havt oljuvinnu í Noregi í 30 ár. Vit hava gjørt mistøk og lært av teimum. Føroyar hava besta møguleikan at gera brúk av royndum okkara og hjá øðrum fyri harvið at minka um negativu árinini frá vinnuni. Eg vóni, at ein oljuvinna kann vera við til at gera vinnulívið í Føroyum meira fjølbroytt, soleiðis at búskapurin fær fleiri bein at standa á.

at ein virkin oljuskipan finst í føroysku undirgrundini.

Eingin vanlukka við turrum brunnum

Sum royndur leitimaður í norskari oljuvinnu heldur Yngve Vassmyr ikki, at tað er nøkur vanlukka, at tveir brunnar við Føroyar vórðu turrir. – Tað er sera positivt, at man bara eftir at hava borað triggjar brunnar fær staðfest eitt leitimodell. Vit hava royndir frá norskari síðu, har tað hava verið boraðir nógv fleiri brunnar við einum nógv verri úrsliti, og kortini gjørt fund eftir at uppaftur fleiri brunnar vórðu boraðir. Tú mást arbeiða uppá longri sikt og hava tol og varðveita áhugan og entusiasmana, sjálvt um tú fær nøkur negativ úrslit.

Yngve Vassmyr tosar út frá egnum royndum. Hann hevur sjálvur verið við at leita og finna olju, har øll onnur høvdu slept vónini. Hann stóð á odda fyri leit-ingini eftir Nornefeltinum og fann tað, tá allir aðrir vildu gevast. Her var talan um eitt risastórt fund, sum varð gjørt í 1990, uppá meira enn 500 mill. fót ella eitt sindur størri enn Schiehalion við føroyska markið. Teir boraðu fyrst meira enn 12 turrar brunnar. Síðani varð eitt lítið gasskondensatfund gjørt sunnan fyri Norne, og tað fekk Yngve Vassmyr at halda, at tað mundi vera møguligt at finna olju nærri Norne. Teir boraðu tveir brunnar í sama lisensi, har teinurin millum teir var 30 kilometrar. Báðir vórðu turrir. So tóku teir á seg váðan at bora ein aftrat millum hinar báðar, og hesin visti seg at vera stórt fund. Yngve tekur hetta fram fyri at siga føroyingum, at tað at leita eftir olju er eitt langsiktað arbeiði. Tað krevur, at tú hevur is í maganum og tol at halda fram. Royndirnar vísa, at tað tekur oftani longri tíð at gera lönandi fund. Má man vera tilreiðar at taka ímóti nøkrum vónbrotum og samtíðis at halda lív í motiðini og trúnni.

Stórar broytingar

Stórar broytingar eru farnar fram í Statoilbólkinum í Føroyum. Yngve sær fram til at kunna arbeiða saman við Shell sum nýggjum luttakara í samtakinum, nú felagið hevur keypt upp Enterprise. Eisini aðrar broytingar eru í bólkinum, eitt nú eru Phillips og Conoco lögð saman og Petro Canada hevur keypt Veba Oil. – Eg haldi vit við hesum broytingum hava styrkt samtakið á fleiri økjum, her ikki minst innan tøkni. Statoil, sum hevur

havt eitt sera tætt samstarv við Shell í norskum øki, heldur, at ikki minst Shell kann styrkja samtakið. At samtakið er broytt so nógv ger tað eisini náttúrligt at flyta virksemi úr London til Stavanger.

Ikki ósannlíkt at finna gass har norðuri

Seinastu árinu eru fleiri gassfund gjord á djúpum vatni í Noregi tvs. í økjum nærri Føroyum. Uppá fyrspurning hvørjir móguleikar eru at gera gassfund í tí norðara partinum av føroyska økinum upp ímóti tí norska markinum sigur Statoilstjórin, at teir halda tað ikki vera ósannlíkt, at man kann gera gassfund har, men leggur aftrat, at bæði her og hinumegin markið í norskum øki, Møre, er basalt. Tí er sera umráðandi at fáa gjørt kort yvir strukturarnar undir basaltinum. Tað hevur eisini týðning at arbeiða víðari við boring gjøgnum basalt. Føroya økið er tí ein partur av tí kortlegging, sum Statoil ger av øll djúpvatnsøkjunum.

Seismisku tulkingarnar teir gera nú skulu annars vera grundarlag undir, hvussu teir við enn eini umfevnandi »long-offset 3D« kanning neyvt kunnu útpeika, hvar teir skulu sera borin í, eisini í eini móguligari boring í 9-ára lisensinum teir hava saman við Anadarko.

Tørva tíð fyri at raka rætt næstu ferð

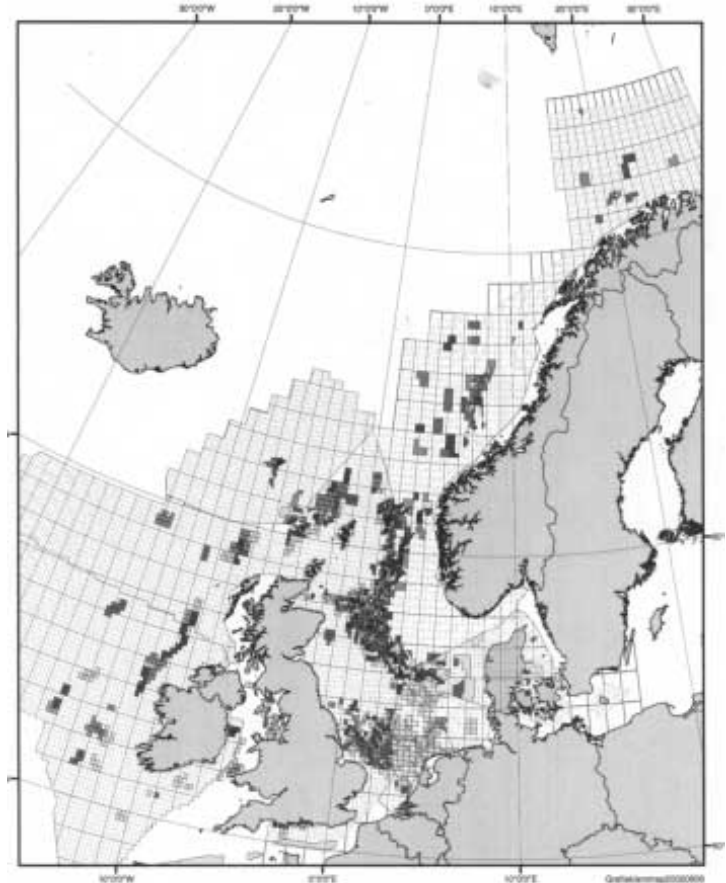
At leita eftir olju og gassi er ein tilgongd, sum tekur langa tíð. Hetta mugu eisini føroyingar venja seg við sigur nýggju jarðfrøðiligi leiðarin hjá Statoil í Føroyum, Arnt-Eirik Rørnes

OLJUMESSA
Jan Müller úr Stavanger

Arnt-Eirik Rørnes, sum kemur at standa fyri tí tekniska partinum av leitiarbeiðinum við Føroyar, var eisini við í Føroyum, tá Statoil í farnu viku hevði fund við Oljumálaráðið. Hann tekur væl ímóti hesi nýggju og spennandi avbjóðing og sigur, at fundið Amerada Hess gjørdi kom rættiliga óvart á leitifólk, tí tað var ikki í tráð við tey leitimodell, sum oljufeløgini høvdu bygt upp við boringunum vestan fyri Hetland sum grundarlag. Tað hevur gjørt, at nógvar av kanningunum og metingunum mugu gerast av nýggjum. Hann heldur føroyingar eiga at hava tol við oljufeløgnum, tí leiting er ein langtíðartilgongd.

– Tað er sera umráðandi, at vit nú brúka neyðugu tíðina, soleiðis at næstu ferð vit seta borin í undirgrundina, raka vit rætt. Mong eru so ótolin og halda, at hetta við leiting er nakað, sum skal geva ítökilig úrslit her og nú, men hetta er ein langtíðarprosess. Arnt-Eirik Rørnes visir á, at tá Statoil byrjar at arbeiða í

Hóast Statoil hevur góðar vónir til fund sunnan fyri Føroyar, so útilokar nýggi stjórin hjá Statoil ikki, at tað í framtíðini verða gjord eitt nú gassfund longur norðuri móti norska markinum

nýggjum økjum er tað ein tummulfingreregul, at tað vanligu ganga 10 ár frá leitiloyvi er latið til framleiðsla kann byrja, tvs. at fyri Føroyaøkið skuldi tað merkt fyrstu framleiðsluna í ár 2010. Hetta kann sjálvandi broyast alt eftir hvussu einstaka leitingin gongur. Taka vit Snøvit gassfeltið í Barentshavin-

um, sum fer undir framleiðslu í 2006, so varð tað fundið gjørt í 1985. Men tað kann eisini gerast uppá styri tíð. Nornefeltið er tað, sum hevur tikið minst tíð at byggja út, seks ár. Arnt-Eirik Rørnes viðgongur tó, at tað er sera positivt, at Amerada Hess longu í tí triðja brunnum á føroyskum øki ger eitt

fund. Visir tað seg, at hetta fundið er lönandi, so fer tað at ganga skjótari við at fáa eina framleiðslu í gongd. Visir avmarkingarbrunnurin, sum Hess skal bora í bretskum øki í næstum, at fundið er lönandi, so fara ikki at ganga fleiri enn 5-7 ár, til fyrsta oljan er veruleiki.

Yngve Vassmyr, leitistjóri hjá Statoil fyri Europa, Arnt-Eirik Rørnes, leiðari fyri tøkniliga arbeiðinum á føroyaøkinum saman við Rúna Hansen, sum er stjóri hjá Statoil leiting í Føroyum uttanfyri Norðurlandahúsið í farnu viku
Mynd Jan Müller